

BOEKEN
TOP 5

1. PHILIP HUFF, **WAT JE VAN BLOED WEET**
2. JORIS LUYENDIJK, **DE ZEVEN VINKJES**
3. ANDY GRIFFITHS & TERRY DENTON, **DE WAANZINNIGE BOOMHUT VAN 143 VERDIEPINGEN**
4. CHARLIE MACKESY, **DE JONGEN, DE MOL, DE VOS EN HET PAARD**
5. CORINA BOMANN, **DE KLEUREN VAN SCHOONHEID. SOPHIA'S TRIOMF**. BRON: BESTSELLER 60

STRIJDERS KRIJGEN STEM

Laagdrempeliger manier van kunst beleven

Al 25 jaar schildert Charlotte Schleiffert woeste, wilde figuren, half mens, half dier, op metershoge vellen papier. *Large drawings* noemt ze die fascinerende strijders, die de kijker verleiden, uitdagen en soms ook een pijnlijke spiegel voorhouden. Zij verbeelden veelal maatschappelijke thema's, zoals sociale ongelijkheid, macht en misbruik daarvan, consumptisme, maar ook erotiek en identiteit. Actuele onderwerpen, die cultureel ondernemer Johan Idema inspireerden om haar werk tot uitgangspunt te nemen van een theaterale ervaring. *Tolerance Test* is een nieuwe, andere manier van kunst beleven.

„Charlotte maakt zich boos over wat er in de wereld gebeurt. Ik maak me druk over hoe kunst in de musea wordt gepresenteerd. Dat kan volgens mij verhalender, speelser en laagdrempeliger, waardoor het publiek het getoonde werk beter begrijpt en diepgaander beleeft”, zegt Idema, die ook de drijvende kracht is van De Grote Kunstshow in theaters. „De gemiddelde museumbezoeker kijkt maar een paar seconden naar een schilderij of beeld en schuift dan weer verder. Dat vind ik jammer. Zo blijft er een heel

Johan Idema en Charlotte Schleiffert bieden de museumbezoekers een nieuwe ervaring. FOTO RICHARD MOUV

potentieel aan mooie verhalen onverteld.”

Tolerance Test is dan ook niet zomaar een tentoonstelling. Het is een geleide kijkervaring. Idema en Schleiffert, beiden afkomstig uit Rotterdam, vroegen hun stadsgenoot, de veel gelauwerde actrice Romana Vrede om als verteller de figuren op de grote tekeningen bij de kijker te introduceren. „Door alle karakters letterlijk een stem te geven,

komt het werk nog meer tot leven. En wordt de actualiteit van Charlottes tekeningen extra duidelijk. Wij denken dat we hier een breder en ook jonger publiek mee aanspreken”, legt Idema uit.

De vijftien tekeningen die voor dit project werden geselecteerd, zijn in een kring opgesteld. De bezoeker kan plaatsnemen op een stoel in het midden, waar hij omringd is door de wezens die hem brutaal, verlegen of boos aankijken. Een uitgekend lichtspel zet nu eens de een, dan weer de ander in de spotlichten. Zo leert het publiek Schone Schijn kennen, een man met een hertengewei gekleed in Vlisco-stoffen, de klassieke macho die pleit voor het dictatorschap en denkt dat alle vrouwtjes voor hem vallen. Of Black Antoinette, een zwarte dame van stand, die kwaad is over haar aanstaande onthoofding. Zij wijst ons op onze vooroordelen rond privileges, aanzien en macht.

Rode draad in de presentatie is de vraag: hoeveel ongelijkheid willen wij gedogen? Een vraag waarmee Schleiffert al jaren worstelt. Toch vindt ze dit project ook vooral spannend. „Normaal gesproken laat ik mijn tekeningen voor zich spreken. Dat ze nu de kijker letterlijk aanspreken, is ook voor mij een nieuwe ervaring. Mijn figuren zijn geen doorsnee types. Het zijn meestal vaten vol tegenstrijdigheden. Vaak past hun hoofd niet bij hun lichaam. En ogen zij zowel stoer, als lullig. Zelf heb ik ook niet altijd grip op ze.”

„Het is vreemd om ze nu ineens te horen praten. De stemmen die ze hebben gekregen, hebben ook mij verrast, waardoor zelfs ik als hun 'schepper' weer een nieuwe kant van hen heb

Mr. Johnson is een van de tekeningen van Schleiffert die het Drents Museum in Assen recent heeft aangekocht. FOTO DRENTS MUSEUM

kunnen ontdekken. Natuurlijk zou ik het zelf nooit zo onder woorden brengen, als nu gebeurt in deze voorstelling. Dit is toch vooral het verhaal van de schrijver, Rick Steggerda. Maar ik kan me er zeker wel in vinden.”

Inmiddels is *Tolerance Test* begonnen aan een tournee langs diverse musea. De eerste stop is het Drents Museum in Assen, waar ze t/m 8 mei is te zien. Op gezette tijden wordt de show ook live gespeeld met actrice Kimberly Agyarko. Daarna reist het project door naar Nieuw-Dakota Amsterdam (12 mei t/m 10 juni) en Rijksmuseum Twenthe te Enschede (18 juni t/m 4 september). Laatste halte zal Singer Laren zijn (22 februari t/m 5 augustus 2023). „Ook zijn we in gesprek met diverse festivals”, aldus Idema.

P.v.d.V.

VERZETSHELDIN NAM 'VERKEERDE AFSLAG'

'Hubertina'

WAT: roman
WIE: Kristien Hemmerechts
UITGEVER: De Geus
★★★★☆

Kristien Hemmerechts gebruikte een bijzondere vrouw als basis voor haar nieuwe, op de werkelijkheid gebaseerde roman. Achter de titel van het boek *Hubertina* gaat Hubertina Aretz (1893-1971) schuil, dochter uit een streng katholiek mijnwerkersgezin in Hornbach, bij Aken.

Haar levenspad is opmerkelijk: ze was pastoraalmeisje, verzetsheldin, gevangene in kamp Ravensbrück, maar pleitte na de oorlog, zeer radicaal, voor 'liefde en verzoening' met betrekking tot de wandalen van Vlaamse collaborateurs.

Dat ze zich zou roeren, een stempel zou drukken, zich als vrouw zichtbaar zou inzetten voor armlastigen en de zuiverheid van het katholieke geloof werd al duidelijk bij haar geboorte. Hemmerechts

Kristien Hemmerechts
Hubertina

kleurt die gebeurtenis met een mooie anekdote in.

„Het is een engeltje”, meent tante Lizzie, die moeder bijstaat bij de geboorte van haar vijfde kind. Dood bedoelt ze, maar o wonder, het meisje komt bij in de emailen kom in de keuken, waar haar oudere zusje haar vindt. Goddelijke interventie, denkt men.

Hubertina blijkt slim, is begaan met het lot van minder bedeelde en verlaat al jong het ouder-

lijk nest. In de pastorie van Kerkrade, vol Belgische gezinnen op de vlucht voor oorlog, wordt de godvruchtige vrouw de 'meid' van de pastoor.

Zuiver in het geloof leeft ze daar een sober leven. Maar ze spreekt zich steeds vaker uit, is opstandig, strijdvaardig en deinst er niet voor terug om aan het begin van WO II geld te smokkelen, Joodse kinderen op te vangen, keer op keer te verkassen en rantsoenzegels rond te brengen.

Dat ze een 'verkeerde afslag' neemt, door na de oorlog openlijk de 'donkere zijde' van de Vlaamse beweging te steunen, is vanuit haar pleidooi voor verzoening te begrijpen, schrijft Kristien Hemmerechts in een nawoord. Voor de lezer is die keuze minder evident.

De schrijfster verkliest historische details boven introspectie bij haar personage. Dat maakt *Hubertina* rijk aan gebeurtenissen, maar wat mager op het psychologische vlak.

Lies Schut

n tussen de uitge-
maris Siamesis in
tuin.
JIGTENBERG

a grote grijns ver-
Zij hebben het ge-
euke hobby gevon-
ben, maar in feite
gebruikt voor de
ting. Zij zijn net
chtoffer geworden
strandbeesten-vi-
ch razendsnel ver-
la het computer-
zo planten zij zich
t, van Japan tot
rika.”

Jansen leven we
ijzonder tijdperk.
nieuwe loot aan de
ontsproten: voor-
die zichzelf repro-
de kunt wel zeggen
niet klopt, omdat
anden de strand-
in elkaar zetten.
r die dieren zijn wij
ers dan een hoop
eulen waar zij
ruik van maken.
andere handige,
ngen, zoals een
ne, verleiden zij
en te maken. Is een
maal geïnfecteerd
genetische code,
t er vanzelf een
andbeest uit.”
filosofie neemt de
iteit op aarde dan
in feite bedreigen
hun, maar zij ons.
ns de baas en ge-
de mens voor hun
enda.”